

Vanaf 1 januari 2020 is KoeMonitor operationeel. Dit betekent dat de drie onderdelen, KoeData, KoeAlert en KoeKompas, alweer bijna een jaar toegepast worden op veel Nederlandse melkveebedrijven. De samenhang tussen de drie verschillende onderdelen zorgt ervoor dat melkveehouders én producenten van zuivelproducten aantoonbaar kunnen maken dat alle eisen op het gebied van diergezondheid, dierenwelzijn en voedselveiligheid van melk in de melkveehouderij worden nageleefd.

De dierenarts heeft een belangrijke rol op het gebied van controle en advies. Deze rollen zijn door middel van de drie onderdelen van elkaar gescheiden. Constateert de dierenarts iets bij de controle dan volgt opvolging door de melkveehouders en producenten van zuivelproducten.

STAND VAN ZAKEN KOEMONITOR

Naar aanleiding van aanhoudende vragen over nut en noodzaak van KoeMonitor heeft ZuivelNL begin december 2020 het COZK (Controle Orgaan Kwaliteits Zaken) de vraag gesteld met welke systematieken aan is te tonen dat melkveehouders en zuivelondernemingen voldoen aan de uitvoering van de Europese Hygiëneverordening Vo 853/2004 en de Europese Controleverordening Vo 2017/625.

Concreet zijn aan het COZK vier vragen gesteld:

- Kan met de KoeMonitor-systematiek worden aangetoond dat wordt voldaan?
- Kan met de huidige PBB-systematiek worden aangetoond dat wordt voldaan?
- Kan met de huidige PBB-systematiek in combinatie met het huidige/wettelijke BGP worden aangetoond dat wordt voldaan?
- Kan met de BGP-tool van de SGD worden aangetoond dat wordt voldaan?

De briefconversatie met het COZK en de begeleidende presentatie zoals gegeven tijdens de algemene vergadering van ZuivelNL op 9 december 2020 zijn te vinden op de website van ZuivelNL: [Reactie van COZK op vragen van ZuivelNL](#)

De conclusie van ZuivelNL is dat KoeMonitor voldoet en melkveehouders en zuivelondernemingen met de KoeMonitor-systematiek gezamenlijk kunnen aantonen dat zij aan de wettelijke eisen voldoen.

NIJWSBRIEF

Met deze Nieuwsbrief KoeMonitor voor dierenartsen houdt ZuivelNL u op de hoogte van praktische zaken die u als dierenarts tegenkomt bij melkveehouders die werken met KoeMonitor. U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u ingeschreven staat in het KoeAlert-register of u heeft zich aangemeld voor deze Nieuwsbrief KoeMonitor of u heeft zich aangemeld voor de nieuwsbrief dierenartsen van ZuivelNL. Mochten collega's of andere geïnteresseerden ook de nieuwsbrief willen ontvangen, dan kan dat via de link in onderstaande button.

Wilt u de nieuwsbrief niet meer ontvangen dan kunt u zich altijd afmelden via de link onderaan deze nieuwsbrief.

[Inschrijven Nieuwsbrief KoeMonitor](#)

VALIDATIE KOEDATA 2020

Met KoeData wordt de diergezondheid van een melkveebedrijf elk kwartaal gekwantificeerd op basis van centraal geregistreerde data. Het doel hiervan is om melkveebedrijven te detecteren met een verminderde diergezondheid.

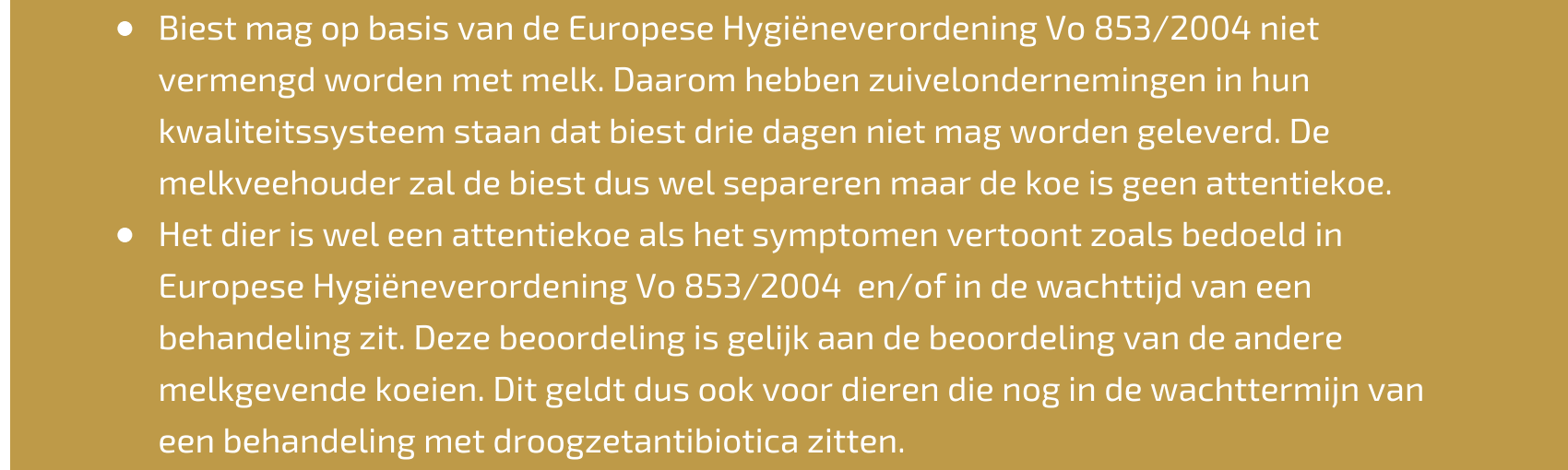
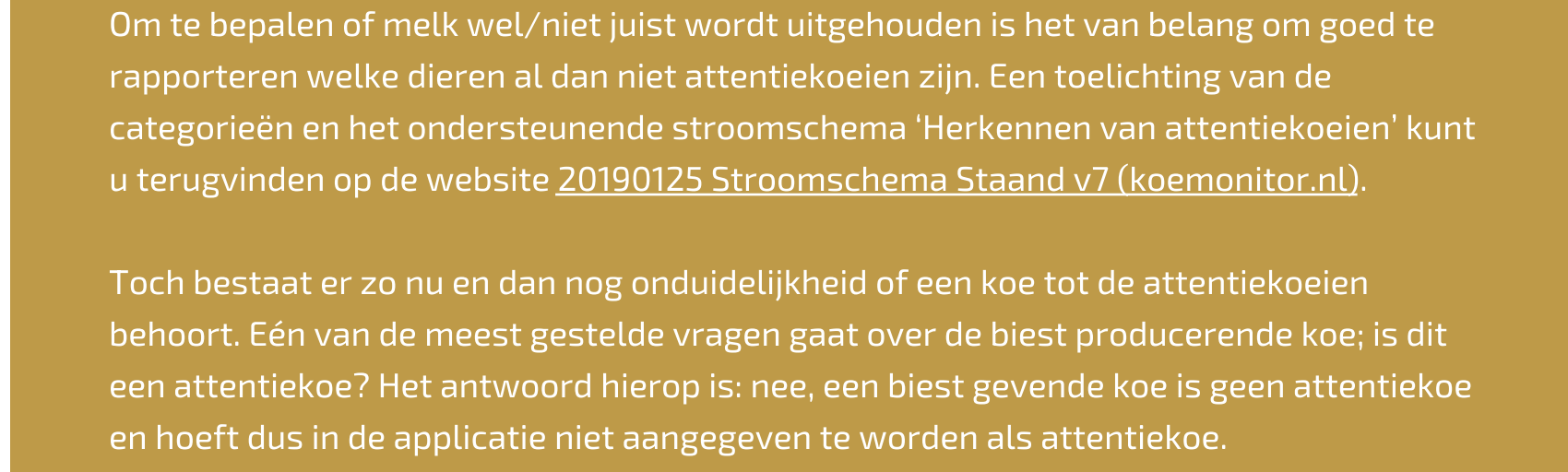
Gegeven de vele veranderingen in de melkveesector door de tijd is bij de implementatie van KoeData (voorheen Continue Diergezondheidsmonitor CDM) in 2008 met de NVWA de afspraak gemaakt om het systeem elke drie jaar te valideren en na te gaan of dit instrument nog steeds de diergezondheid op een melkveebedrijf juist weergeeft. Het KoeData-validatieonderzoek is erop gericht om bij een steekproef van melkveebedrijven middels een fysieke bedrijfscheck de diergezondheid te beoordelen en deze te vergelijken met de bedrijfsspecifieke KoeData-status.

In 2020 is wederom een validatieonderzoek uitgevoerd waarbij is geconcludeerd dat de gevoeligheid en specificiteit van KoeData anno 2020 vergelijkbaar is met de eerdere validatieonderzoeken. Uit het validatieonderzoek kan geconcludeerd worden dat KoeData in staat is om melkveebedrijven met een verminderde diergezondheid te detecteren. KoeData voldoet hiermee aan de gestelde doelen en eisen.

INZIEN KOEDATA-RESULATEN

Om als dierenartsenpraktijk inzicht te hebben in de KoeData-score/-status van een melkveebedrijf dient de melkveehouder de dierenartsenpraktijk hiervoor te machtigen. Het machtigen van de dierenartsenpraktijk verloopt via de GD.

[Lees meer over KoeData](#)

KOEALERT: NALEVING EU-HYGIËNEVERORDENING

De Europese Hygiëneverordening Vo 853/2004 eist dat melkveehouders alleen melk leveren van gezonde koeien. Deze verordening eist ook dat zuivelondernemingen alleen melk van gezonde koeien ophalen. Dit geeft melkveehouders én zuivelondernemingen de gedeelde verantwoordelijkheid tot het naleven van deze verordening. Door de KoeAlert-rapportage vast te leggen in de KoeAlert-applicatie toont de melkveehouder aan dat er wordt geproduceerd volgens de richtlijn, waarna de zuivelonderneming kan aantonen dat er wordt gecontroleerd.

Meer informatie omtrent de samenhang van KoeAlert met de KoeData-status én het uitvoeren van een signaalgestuurd bedrijfsbezoek (SBB) is terug te vinden in de nieuwsbrief van 26 augustus 2020 (<https://www.koemonitor.nl/documenten/>).

DOORLOOPTIJD KOEALERT

Melkveehouders die op basis van hun KoeData-score als status C worden ingedeeld, worden aangestuurd om een KoeAlert uit te laten voeren. Zij krijgen hiervoor een deadline van de zuivelonderneming. De datum van afronden van KoeAlert is hierbij bepalend. Om geen problemen met deze deadline te krijgen is het dus belangrijk om naast een tijdig fysiek KoeAlert-bezoek ook de afronding in de applicatie tijdig uit te voeren.

UITVOEREN KOEALERT 2020 UITERLIJK 31 DECEMBER

Melkveehouders aangesloten bij zuivelondernemingen die KoeMonitor in hun leveringsvoorwaarden hebben opgenomen zijn verplicht uiterlijk 31 december 2020 een KoeAlert uit te laten voeren. Tot 31 december 2020 zullen zuivelondernemingen melkveehouders die nog geen KoeAlert hebben uitgevoerd hier via diverse kanalen op attenderen.

HERKENNEN VAN ATTENTIEKOEIEN

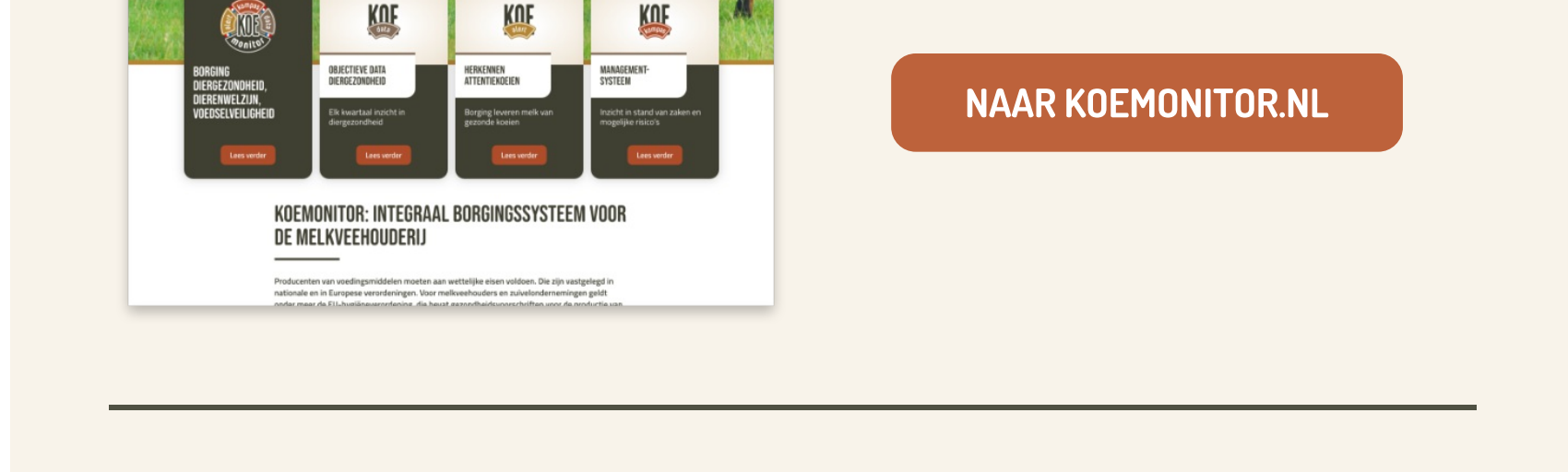
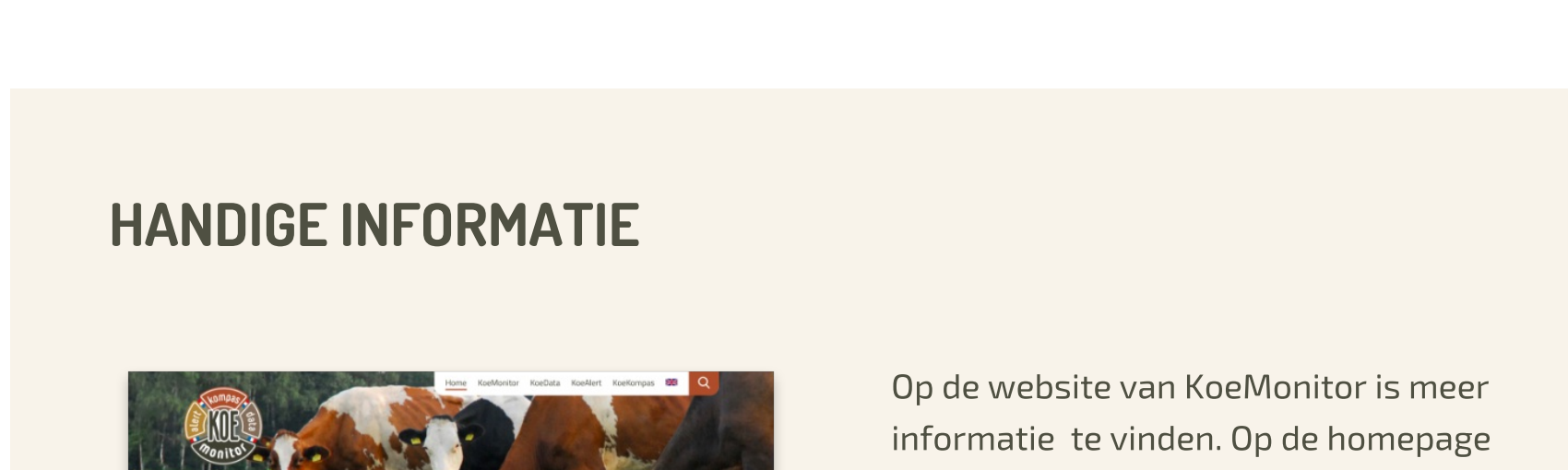
Om te bepalen of melk wel/niet juist wordt uitgehouden is het van belang om goed te rapporteren welke dieren al dan niet attentiekoeien zijn. Een toelichting van de categoriën en het ondersteunende stroomschema 'Herkennen van attentiekoeien' kunt u terugvinden op de website [20190125 Stroomschema Standaard v7 \(koemonitor.nl\)](#).

Toch bestaat er zo nu en dan nog onduidelijkheid of een koe tot de attentiekoeien behoort. Eén van de meest gestelde vragen gaat over de biest producerende koe; is dit een attentiekoe? Het antwoord hierop is: nee, een biest gevende koe is geen attentiekoe en hoeft dus in de applicatie niet aangegeven te worden als attentiekoe.

Waar ontstaat nu de verwarring?

- Biest mag op basis van de Europese Hygiëneverordening Vo 853/2004 niet vermengd worden met melk. Daarom worden zuivelondernemingen in hun kwaliteitsteststelsel staan dat biest drie dagen niet mag worden geleverd. De melkveehouder zal de biest dus wel separeren maar de koe is geen attentiekoe.
- Het dier is wel een attentiekoe als het symptomen vertoont zoals bedoeld in Europese Hygiëneverordening Vo 853/2004 en/of in de wachttijd van een behandeling zit. Deze beoordeling is gelijk aan de beoordeling van de andere melkgevende koeien. Dit geldt dus ook voor dieren die nog in de wachtermijn van een behandeling met droogzetantibiotica zitten.

[Lees meer over KoeAlert](#)

KOEKOMPAS

KoeKompas is een managementsysteem dat de diergezondheid, het dierenwelzijn en de mogelijke risico's op het melkveebedrijf in kaart brengt zodat de dierenarts passende adviezen kan geven.

Zoals vermeld in de nieuwsbrief van 26 augustus 2020 is er dit jaar door een groep dierenartsen en melkveehouders gekeken naar verbeterpunten voor KoeKompas. Het doel hiervan was het verbeteren van onder andere de gebruiksvriendelijkheid voor zowel melkveehouders als dierenartsen. Daarnaast is het belangrijk dat de methodiek zijn doel blijft dienen: inventariseren van risico's en ondersteuning in het voorzien van bruikbare adviezen waarmee de veehouder de diergezondheid en het dierenwelzijn op het melkveebedrijf kan blijven verbeteren.

Uit de evaluatie zijn vele verbeteringsuggesties naar boven gekomen. De belangrijkste punten zijn:

- Focus op de adviezen in plaats van het risico-rapport
- Adviezen beter aan laten sluiten bij de wens/visie van de veehouder
- Meer duidelijkheid rondom de verschillende onderdelen binnen KoeKompas
- Verbeteren van het gebruiksgemak

Niet alle punten kunnen tegelijk worden verbeterd. Toch zullen er bij KoeKompas versie 2021 de volgende zaken zichtbaar veranderd zijn:

- 1. Veehoudersgedeelte (zelf-assessment melken) wordt ingekort**
In het verleden was KoeKompas een op zich staand instrument, waarbij ook onderwerpen als melkbewaring en contaminatie met residuen werden meegenomen. Met de opname binnen de KoeMonitor-systematiek is het doel van KoeKompas teruggebracht naar het inventariseren van risico's rondom diergezondheid en/of dierenwelzijn. Tot op heden sloten nog niet alle vragen hierop aan, met als gevolg dat de vragenlijst te uitgebreid was. De vernieuwde versie zal dus enkel nog de vragen bevatten die gericht zijn op het nalopen van diergezondheidsaspecten, wat beter aansluit bij het doel én het specialisme van een dierenarts. Op deze manier is de vragenlijst compacter en tevens minder tijdsintensief voor de veehouder.
- 2. Toevoeging invulveld wensen/aandachtspunten veehouder**
Om de adviezen beter aan te laten sluiten op de wensen van de veehouder kan het zinvol zijn dat dierenarts en melkveehouder vooraf hierover met elkaar in gesprek gaan. Om dit beter te faciliteren zal KoeKompas versie 2021 aan de start een invulveld bevatten dat gebruikt kan worden voor het noteren van aandachtspunten, doelstellingen of wensen vanuit de veehouder. Dit invulveld is geen verplichting en is slechts een hulpmiddel. De eventueel beschreven wensen/aandachtspunten zullen terug te zien zijn in de eindrapportage, wat een goed startpunt kan zijn voor het opstellen van de adviezen.
- 3. Aanduiding van de achtergrond vragen**
De vragen binnen KoeKompas dragen bij aan het opstellen van een risico-inventarisatie, het invullen van de WelzijnsMonitor en/of geven de mogelijkheid tot het opstellen van een BGP. Om beter zicht te krijgen waarom een bepaalde vraag opgenomen is, zullen bij de vraag één of meerdere icoontjes zichtbaar zijn. Op deze manier is het beter te verklaren met welk doel de vragen zijn opgenomen in KoeKompas.

Naast de zichtbare veranderingen worden er verschillende niet-zichtbare veranderingen doorgevoerd die het functioneren en verwerken van KoeKompas verbeteren. Op deze manier wordt er jaarlijks gestreefd naar een systematiek die zo goed mogelijk aansluit bij de (wettelijke) verplichtingen en het praktisch gebruik.

[Lees meer over KoeKompas](#)

HANDIGE INFORMATIE

Op de website van KoeMonitor is meer informatie te vinden. Op de homepage is ook een animatie met uitleg over KoeMonitor beschikbaar.

[NAAR KOEMONITOR.NL](#)

Het schema 'Herkennen van attentiekoeien' is een hulpmiddel om te bepalen of een koe een attentiekoe is of niet en dus of de melk wel of niet geleverd en verwerkt mag worden volgens de EU-hygiëneverordening 853. Dit geeft de veehouder en eventuele andere melkers handvatten voor een gestructureerde wijze van herkennen en omgaan met attentiekoeien.

[BEKIJK HET SCHEMA](#)

Voor KoeAlert is er een aparte e-learning ontwikkeld. Er zijn filmpjes beschikbaar hoe een dierenarts de gezondheidstoestand van een koe beoordeelt.

[NAAR E-LEARNING](#)

VRAGEN?

Neem contact op met ZuivelNL

Eva Litjens
litjens@zuivelnl.org

